

Sfeerverslag informatie- en participatiebijeenkomst Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond 2021-2021

Inhoud

Sfeerverslag informatie- en participatiebijeenkomst Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond 2021-2021.....	2
Digitale informatie- en inspraakavond op 30 juni.....	2
Opening door Sebastian Dinjens.....	2
Proces: opstellen en vaststellen van het programma	3
Terugblik op gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond	3
Beperken en schoner maken van emissies naar de lucht	4
Maatregelen staan niet op zichzelf	4
Opbouw van de avond en het programma	4
Thema: Woon- en leefomgeving	4
Toelichting op het programma door ODIJmond	4
Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners	5
Thema: Mobiliteit	6
Toelichting op het programma door ODIJmond	6
Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners	6
Thema: Industrie en bedrijvigheid.....	8
Toelichting op het programma door ODIJmond	8
Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners	8
Thema: Scheepvaart	9
Toelichting op het programma door ODIJmond	9
Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners	10
Hoe kunnen we inwoners in de toekomst betrekken bij de uitvoering van het programma.....	11
Vervolgproces.....	11

Sfeerverslag informatie- en participatiebijeenkomst Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond 2021- 2021

De gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk (hierna IJmondgemeenten), geadviseerd door GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond (ODIJ), zetten in nauw overleg in op een gezamenlijk programma dat zich richt op gezondheid door het verbeteren van de luchtkwaliteit. Door samen te werken, als één overheid, kunnen stappen worden gezet om samen met de inwoners en de bedrijven in de IJmond werk te maken van een gezonde en leefbare omgeving.

Eerder hebben de IJmondgemeenten de 'Onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond' en het Programma Tata Steel 2020 – 2050 vastgesteld, in samenwerking met de provincie Noord-Holland. Tata Steel is echter niet de enige bron in de IJmond. Er vinden ook emissies (vervuiling) naar de lucht plaats als gevolg van wegverkeer, overige bedrijven, scheepvaart en vanuit onze woonomgeving. De bijdragen van deze bronnen zijn ten opzichte van de emissies van Tata Steel veel minder groot, echter het is van belang om ook voor deze bronnen een inspanning te leveren om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren.

Het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond (het programma) zet daarom in op bredere mogelijkheden om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren, door zich te richten op meer maatregelen waar gemeenten invloed op hebben op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

Digitale informatie- en inspraakavond op 30 juni

Op 30 juni 2021 kwamen inwoners op uitnodiging van IJmondgemeenten en Omgevingsdienst IJmond digitaal bijeen om geïnformeerd te worden over het programma en kregen zij de mogelijkheid mondeling of schriftelijk een zienswijze in te dienen. Inwoners konden tijdens de avond laten weten wat zij van de verschillende maatregelen vinden en konden aangeven of ze nog nieuwe ideeën hadden of suggesties, die nog niet in het programma vermeld staan. Daarnaast konden zij hun zorgen uiten.

Opening door Sebastian Dinjens

Sebastian Dinjens, wethouder van gemeente Velsen op o.a. leefbaarheid, duurzaamheid en klimaat, opende de digitale bijeenkomst. Hij gaf aan dat luchtkwaliteit een belangrijk thema is binnen de IJmond en gelijk staat aan gezondheid. De gemeenten hebben zorgen, net als de inwoners. Hij gaf aan dat we hard moeten werken om dit beter te krijgen. We hebben met elkaar afgesproken dat de luchtkwaliteit in 2030 voldoet aan de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof. Daarnaast werken we hard aan het verder terugdringen van CO² uitstoot. Hiermee

gemeente
beverwijk

zorgen we ervoor dat de leefomgeving in de IJmond gezonder wordt. De IJmondgemeenten werken hierin samen met de provincie Noord-Holland, GGD Kennemerland en ODIJmond en ODNZKG.

Proces: opstellen en vaststellen van het programma

In december 2020 zijn twee bijeenkomsten over het programma georganiseerd. Eén voor bedrijven en inwonersbelangengroepen uit de IJmond en één voor raadsleden. Daarna is het programma besproken in de colleges van de IJmondgemeenten. De inspraakperiode voor inwoners en bedrijven liep tot 1 juli. De ingediende zienswijzen worden verwerkt. Daarna gaat het programma naar de raden. Naar alle waarschijnlijkheid behandelen de raden in oktober het definitieve concept van het programma, waarna het wordt vastgesteld. Het programma heeft een looptijd van vier jaar.

Terugblik op gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond

Vanaf 2012 werken de IJmondgemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen samen om de luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren. Aanleiding was de toen door het Rijk opgestelde "Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit" (NSL) met als doel het realiseren van de Europese grenswaarden voor met name fijnstof (PM10).

Op basis van de visie luchtkwaliteit 2012 – 2016 en 2017 – 2021 zijn veel (beleids)maatregelen uitgevoerd. Met name op onderdelen waar gemeenten direct of indirect invloed op hebben. Deze maatregelen hebben al een positief effect gehad op de luchtkwaliteit. Echter, gelet op de aandacht voor het onderwerp in de maatschappij en media én de zorg van inwoners over hun gezondheid hebben portefeuillehouders milieu en gezondheid van de IJmondgemeenten eind 2019 opdracht gegeven om versneld te komen tot een herziene, nieuwe visie.

Tegelijkertijd werkte de provincie Noord Holland, gezamenlijk met de IJmondgemeenten, aan een programmatische aanpak voor Tata Steel waarin eveneens een aanpak is opgenomen om op te komen tot minder schadelijke emissies (uitstoot) naar de lucht. Provincie en gemeenten hebben aangegeven de problematiek op het gebied van de luchtkwaliteit gezamenlijk aan te willen pakken en als één overheid naar buiten te willen treden.

Partijen hebben zich verenigd in het "Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid". Zij worden daarin ondersteund door de GGD Kennemerland, Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Door samen te werken, als één overheid, worden stappen gezet om samen met inwoners en bedrijven in de IJmond werk te maken van een gezondere en leefbaardere omgeving. Recent is het programma Tata Steel 2020 – 2050 door partijen opgesteld en bestuurlijk geaccordeerd. De wens vanuit het Platform Milieu en Gezondheid om te komen tot het opstellen van een nieuw en actueel programma Gezondheid en Luchtkwaliteit voor de overige bronnen in de IJmond is dan ook omarmd door het Bestuurlijk Overleg Industrie en

gemeente
beverwijk

Gezondheid, zodat we ook voor de verantwoording van dit programma als één overheid naar buiten kunnen treden.

Beperken en schoner maken van emissies naar de lucht

Het programma richt zich met name op het beperken en schoner maken van emissies naar de lucht als gevolg van het wegverkeer, het overige bedrijfsleven in de IJmond (niet Tata Steel), havens en scheepvaart en de woonomgeving. Doelstelling hele programma: verbetering van gezondheid en gezondere leefomgeving door verbetering van luchtkwaliteit en verminderen uitstoot CO₂, fijnstof en stikstofdioxide.

Maatregelen staan niet op zichzelf

De voorstellen voor maatregelen die in dit programma worden gedaan staan niet op zichzelf. De initiatieven en de acties zijn nauw verweven met andere beleidsdoelen. Zo zorgen het Klimaatakkoord, de stikstofaanpak, lokale verkeer- en vervoersplannen, regionale energiestrategie en verduurzaming van mobiliteit ook voor gezondheidswinst door schonere lucht. De provincie en gemeenten hebben ieder voor zich én gezamenlijk ambities geformuleerd op voornoemde thema's. Deze zullen de komende jaren tot uitvoering worden gebracht. De IJmond kent ook een spanningsveld waarbij de ambities op gebied van economische ontwikkelingen en het verbeteren van de luchtkwaliteit elkaar kunnen bijten. Deze moeten zorgvuldig worden afgewogen om te komen tot een duurzame ontwikkeling.

Opbouw van de avond en het programma

Het programma wordt opgebouwd in vier thema's waarin voor een periode van vier jaar wordt voorgesteld extra acties uit te gaan voeren en om lopende programma's te versterken. Tijdens de avond gingen inwoners per thema met elkaar en met de projectgroep in gesprek en konden zij hun zorgen uitten. Hieronder leest u per thema een korte toelichting door ODIJmond en de voorstellen, opmerkingen of vragen van inwoners op dat thema. Het verslag is puntsgewijs en is samenvatting van wat er is gezegd. Het verslag sluit af, met de vraag aan de deelnemers, hoe we inwoners in de toekomst kunnen betrekken bij de uitvoering van het programma en een korte toelichting op het vervolgproces.

Thema: Woon- en leefomgeving

Toelichting op het programma door ODIJmond

- In de [Omgevingswet, die naar alle waarschijnlijkheid op 1 juli 2022 in werking treedt \(verwijst naar een andere website\)](#), krijgt gezondheid een prominente rol.
 - Vooruitlopend op het in werking treden van die Omgevingswet wordt voorgesteld om nu al bij (nieuw)bouw proefprojecten op te zetten over de wijze waarop gezondheid een plek kan krijgen in de ruimtelijke ordening.

- Gedacht kan worden aan nieuwe voorzieningen voor gevoelige groepen niet te dicht bij een snelweg te bouwen of door middel van het maken van afspraken de verkeersstromen van- en naar een bedrijf beter in te richten door bijvoorbeeld aanpassing van (voorkeurs)tijden, route of type vervoermiddel.
- Groen in de wijk, fiets- en wandelroutes die uitnodigen een ommetje te maken dragen hier ook aan bij.
- Andere maatregelen die worden overwogen is om [inwoners met open haarden en houtkachels intensiever voor te lichten over de wijze van stoken \(verwijst naar een andere website\)](#) in relatie tot weersomstandigheden. Ook wordt voorgesteld om alternatieven te zoeken voor kerstboomverbrandingen en het aanwijzen van vuurwerkvrije en rookvrije zones.

Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners

- Opmerking inwoner: de gezondheid van onze leefomgeving (luchtkwaliteit) dient leidend te zijn in dit programma. Voor deze regio is maatwerk namelijk nu noodzakelijk bewezen, gezien de zeer zorgwekkende ongezonde leefomgeving (RIVM meest ongezond van Nederland). Ook Stientje van Veldhoven (staatsecretaris I&W) en Jeroen Olthof (gedeputeerde provincie Noord-Holland) hebben dit onderkend. Een milieuzone in druk belaste centra is hierom nodig. Zoals in Wijk aan Zee (ook problematiek Natura2000-gebied). Bijvoorbeeld geen diesels in bepaalde gebieden.
- Windpark Ferrum is gezien de uitkomsten van het RIVM en deskundigen niet meer gewenst c.q. zeer zorgwekkend (ZZS-problematiek). De gemeente zal de gezondheid van haar inwoners en leefgebied sterk moeten laten gelden in Den Haag.
- Je zal met maatwerk, als gemeente, alles uit de kast moeten trekken om hier iets te doen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit.
- Geef bij de inrichting van nieuwe gebieden meer aandacht voor gezondheid.
- Vraag ook advies bij de GGD Kennemerland: stimuleer bewegen en het maken van gezonde keuzes.
- Waarom gaan we voorbij aan de sterk vervuilende industrie?
- Verlaag snelheid op wegen van 70-50 of 100-80 km/ uur.
- Besteed meer aandacht aan insecten en biodiversiteit.
- Zorg voor klimaat adaptief (regenwater opvang) openbare ruimten.
- Stimuleer en zorg dat schoolpleinen en tuinen meer groen krijgen
- Kan bestaand groen nog meer ecologisch beheerd worden?
- Waar zijn de oude, meer strengere normen voor houtkachels? Kan dit niet landelijk geregeld worden? Als gemeente kan je een motie indienen om die naar het Rijk te sturen
- Vanuit de RES (Regionale Energie Strategie) hebben gemeente wel degelijk invloed op het al dan niet gebruiken van houtkachels en biomassa. Hout stoken wordt vanuit Europa niet gezien als duurzaam.

- Windmolens verspreiden de vieze rookpluimen ook meer naar IJmuiden (bij noord en noordwestenwind).
- Wat kost het allemaal? Het lijkt alsof economisch perspectief altijd voorgaat op kwaliteit en gezondheid!
- Plaats meer laadpalen in wijken en stimuleer bewoners (kinderen) om meer met de fiets naar school te gaan.

Thema: Mobiliteit

Toelichting op het programma door ODIJmond

- IJmondgemeenten hebben programma's opgezet om de automobilititeit terug te dringen door het stimuleren van alternatieven zoals gebruik maken van fiets en / of OV. Voorgesteld wordt om deze programma's te intensiveren. Daarnaast wordt voorgesteld om het gebruik van elektrische auto's te stimuleren door meer laadvoorzieningen te faciliteren.
- Het [programma IJmond Bereikbaar](#) coördineert, ondersteunt en initieert allerlei maatregelen en pilots op het gebied van duurzame en slimme mobiliteit. Denk daarbij aan allerlei (stimulerings)maatregelen op het gebied van woon/werkverkeer, zakelijk verkeer, logistiek & transport en infrastructuur. Samen zorgen zij voor ruim 3.500 actieve, fietsende medewerkers.

Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners

- Brommers/scooters (en motoren) stoten vele malen meer fijnstof uit dan auto's met een moderne verbrandingsmotor. Bovendien worden die auto's steeds sneller elektrisch. Besteed meer aandacht met een campagne aan ontmoedigen verbrandings-scooters en brommers.
- Maak concrete maatregelen zoals het verbieden van bepaalde voertuigen in overbelaste gebieden. Voorkom vervoersbewegingen. Start daarnaast voorlichtingscampagnes.
- Lokale opslag van duurzame energie stimuleren om het net te ontlasten. Door duurzame energieopwekking, zoals zonnepanelen of windmolens kunnen er grote pieken ontstaan in de hoeveelheid die wordt opgewekt. Denk aan een dag met heel veel wind. Het energienet moet dit opvangen en een oplossing hiervoor kan lokale energieopslag zijn.
- Blijf het thuiswerken stimuleren via werkgevers.
- Maak doorfietsroutes en behoud de tweede pont.
- Zorg voor verkeersveiligheid rond scholen en stimuleer minder autogebruik en promoot zuinigere auto's en scooters.
- Vraag van inwoner: Wordt er al aandacht besteed aan en zijn er maatregelen op gebied van circulaire Economie en minder transportkilometers? Dus het voorkomen.

- Antwoord: Er wordt gewerkt aan een smart-hub system, om het aantal kilometers terug te dringen.
- Zorg voor voldoende oplaadpunten voor elektrisch auto's en stimuleer deelauto's.
- Zorg van inwoner: de infrastructuur bij energiebedrijven voor oplaadpunten voor elektrische auto's zijn niet toereikend. Komt hiervoor een oplossing? In hoeverre is er overleg met energiebedrijven om dit te kunnen bewerkstellingen en mogelijk te maken?
 - Antwoord: Er is zeker overleg. Zogenaamde "klassieke laders" kunnen op het gewone net. Het gaat hierbij om de snelle laders. Die trekken heel veel stroom. Daar is geen ruimte voor.
- Stel milieuzones in, zoals bij oude NAM-kade. Willen we werkelijk stappen zetten, moet je stappen durven zetten. Laat iedereen op schone energie rijden!
 - Antwoord: Als je kijkt naar de bijdrage die verkeer moet leveren aan klimaatakkoord, dan is dat meer dan de hele bebouwde omgeving. We hebben al > 5000 spitsmijdingen gerealiseerd met programma IJmond Bereikbaar. We willen toe naar 10.000 spitsmijdingen.
- Wordt er rekening gehouden met hybride oplossingen. Zit dat in het programma?
 - Antwoord: Ja maatregelen worden gescheiden genoemd in het programma. Maar er is zeker synergie!
- Bedrijven hebben steeds minder noodzaak om in pandig opslag te hebben.
Oplossingsrichting: maak grote meeting points om elkaar te ontmoeten!
 - Dat is lastig te beoordelen. Interessant om het mee te nemen. Dat is zeker nu aan het veranderen. Zeker goed om over na te denken en mee te nemen.
- Maak slim hergebruik van afval materialen (*recylen, of 'upcycle your waste'*)
- Met behulp van smart tipsy system, minder vervoerbewegingen creëren.
- Waarom geen vervoermiddelen ontwikkelen die energie bewaren?
- Distributie in Beverwijk en Velsen verbieden of op zijn minst milieuzone instellen helpt beter!
- Meeting points inrichten om elkaar te ontmoeten en veel verkeersbewegingen te beperken.
 - Antwoord: Deze maatregel staat benoemd in het programma IJmond Bereikbaar

Algemene conclusie: In mobiliteit liggen kansen, maar rijk moet meer wetgeving regelgeving vaststellen. Bij gemeenten blijft het met name bij stimuleren. Maar wellicht zijn er kansen wanneer de Omgevingswet start, bij het maken van Omgevingsvisies.

Thema: Industrie en bedrijvigheid

Toelichting op het programma door ODIJmond

- In dit hoofdstuk staan acties beschreven die er toe moeten leiden dat emissies bij bedrijven worden teruggebracht. In het bijzonder [de emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen\(verwijst naar een andere website\)](#).
- Aanscherpen van vergunningen waar mogelijk en intensiveren van het toezicht zijn de belangrijkste acties in dit hoofdstuk.
- Bij het intensiveren van toezicht kan onder andere worden gedacht aan extra inzet op bulkopslag op- en overslagbedrijven, of op grote en middelgrote stookinstallaties. Bulkopslag op- en overslagbedrijven kunnen stofoverlast veroorzaken en zijn meestal in de havengebieden. Een voorbeeld hiervan zijn de bedrijven gelegen aan Zuidkade in Beverwijk. Het voornemen is om de komende jaren het toezicht op stofemissies bij deze bedrijven aan te scherpen.
- Bij stookinstallaties is de afgelopen jaren uit milieu-inspecties gebleken dat deze keuringen regelmatig niet tijdig worden uitgevoerd. Recent is een project gestart waarbij alle bedrijven die vallen onder deze verplichting moeten aantonen te voldoen aan het wettelijke keuringsregime. De verwachting is dat deze maatregel leidt tot een positieve uitwerking op (vermindering van) uitstoot van fijnstof en stikstofdioxiden door stookinstallaties.

Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners

- Waarom stimuleren we niet meer andere bedrijvigheid in onze regio? Bijvoorbeeld meer (digitale) dienstverlening in plaats van logistiek en industrie.
- Oproep inwoner: Dring de uitstoot van ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) meer terug! ODIJmond kan ontzettend helpen om meer druk te zetten op de monitoring van ZZS. Verantwoordelijkheid van de gezondheid in de IJmond! Wij merken dat als inwoners bij gesprekken met de provincie Noord-Holland en OD Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Voer samen die druk op! Geef dat duidelijker aan in het programma. En maak het een speerpunt. Dat is heel hard nodig! Regelgeving is hier niet meer afdoende, maatwerk met betrekking tot urgentie in deze regio is vereist!
- Opmerking inwoner: Er wordt al jaren geroepen dat de milieu ruimte in de IJmond vol is. Toch komen er nog altijd geluid- en lucht vervuilende bedrijvigheden bij. Momenteel loopt er een studie om de bedrijvigheid in het NZKG nog meer te intensiveren. De ODIJ maakt deel uit van deze studie. Kan zij daar iets meer over vertellen?!
 - Antwoord: je bedoelt de NOVI-status. Daarin kijken we naar de economische ontwikkelingen versus de woningbouw. Industrie eist ook zijn ruimte op. Gemeenten zijn bezig met nieuwe omgevingsvisies (onder nieuwe Omgevingswet die per 1 juli 2022 ingaat) aan het maken. Hierin moeten keuzen worden gemaakt.

Maar dat is niet onderdeel van dit programma! Daar moet de discussie plaatsvinden: wat willen we wel en wat gaan we niet meer doen! Wordt onderdeel van (politieke) discussie. Woningbouw is ook een landelijke opgave die het Rijk oplegt aan gemeenten.

- Vraag inwoner: Is het statisch welke luchtkwaliteit waarden ODIJmond moet monitoren? Bijvoorbeeld rondom discussie rondom (ultra) fijnstof?
 - Antwoord: PACS, zware metalen, fijnstof (PM10 en PM2,5) zijn wettelijke normen die gemeten worden. Het is het doel om in 2030 aan de WHO-normen voor luchtkwaliteit te voldoen. De hinderbeleving van inwoners gaat over grofstof. Interessant om te gaan meten is juist die (ultra)fijnstof. Daar vinden wij zeker dat we er op moeten gaan meten.
- Opmerkingen inwoners: IJmond gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de publieke gezondheid, volgens de wet. Anderhalf jaar geleden IJmondiaal motie aangenomen: gezondheid op één! Colleges werden toen opdragen om dat te doen! Wat doen we er nu aan? Daar moeten gemeenten daarvoor zorgdragen. Dat zou veel meer in beeld moeten zijn.
 - Antwoord: dat stimuleren wij ook. Dit is het 3e programma en veel maatregelen hebben al effect (gehad). We willen echt met dit programma de maatregelen (laten) doorvoeren.
- De IJmond-gemeenten bezitten 2 unieke en uiterst kwetsbare Natura2000-gebieden. Met status uitbreiding en verbetering. Ook zorgen deze gebieden voor een bijdrage aan de luchtkwaliteit.
- Kan er een duidelijk en kwantitatief "burger dashboard" komen met daarin de huidige situatie, de voortgang en doelen inclusief de normen voor luchtkwaliteit? Met een maandelijks update en daarover dan publiceren. Dan gaat het meer leven. Zie bijvoorbeeld <https://hollandseluchten.waag.org/kaart/>
- Bij laden en lossen scheepvaart extra toezicht op naleving regelgeving om overlast door (fijn)stof te beperken.

Thema: Scheepvaart

Toelichting op het programma door ODIJmond

- Veel havens in de IJmond zijn inmiddels voorzien van [walstroom](#). Met name de binnenvaart en visserij maken hier gebruik van. Voor zeeschepen (bulk-, container- en cruisevaart) is er geen wereldwijde standaard voor walstroom.
- Ten aanzien van de scheepvaart wordt voorgesteld in te zetten op schone brandstoffen, verkenning met havenbedrijven voor differentiatie van havengelden (vuile schepen betalen

meer havengeld), mogelijke regulering via havenverordeningen en het intensiveren van walstroomvoorzieningen.

- Daarnaast blijkt uit recent uitgevoerde onderzoeken dat voor dergelijke voorzieningen het erg lastig is om een business case rond te krijgen. Een belangrijke opdracht is dan ook om deze cases sluitend te krijgen.

Voorstellen, opmerkingen en vragen van inwoners

- Kunnen we walstroom grote schepen wel aan? Dit is waarschijnlijk meest effectief voor deze omgeving)
- Stimuleer ook walstroom bij kleinere schepen!
- Is differentiatie in havengelden het enige plaatselijke effectieve middel?
 - Antwoord: Havens zijn eigen bedrijven. Daar heb je als gemeente minder invloed. Afhankelijk van de lobby. Maar we stimuleren ook pilotprojecten. Bijvoorbeeld met LNG. Het is/blijft lastig om hier grote invloed op te hebben. Omdat er ook internationale schepen aanmeren.
- Overlast van vuile bedrijvigheid Amsterdam willen we hier niet! Zeg als IJmondgemeenten, net als Amsterdam: vanaf 2030 alleen schone schepen!
- Verhuizing van cruiseschepen uit Amsterdam. Wat gebeurt er als dat allemaal onze kant op komt. Met infrastructuur en elektriciteit?
 - Antwoord: Dat is een politiek vraagstuk. Dat moet geregeld gaan worden in omgevingsvisies.
- Verplichten van walstroom schepen die bij TATA die dagen liggen.
 - Antwoord: Dat is niet mogelijk omdat de schepen hierop niet toegerust zijn. Daarnaast zijn er internationale richtlijnen, IMO, die dit toestaan.
- Een inwoner is verbaasd om de eenzijdigheid van de maatregelen. Wanneer is het genoeg? Waarom kan gezondheid niet op nummer 1 staan. Genoeg is genoeg! Maak het niet schoner, maar gewoon minder! We moeten er een mooie wereld van maken! Denk om het aardbewonerschap. De stad Luik is daar een mooi voorbeeld van. Hun motto is wij gaan onze footprint inperken. Niet groter, maar minder en groener. Dat is een mooi voorbeeld.
- Een inwoner merkt op: Jarenlang liggen dezelfde (zee-)schepen in de haven van Beverwijk met een draaiende generator. Als ze dan geen walstroom kunnen gebruiken waarom verplaatsen we die schepen niet naar een ligplaats die minder ongunstig is? Moet toch makkelijk zijn? Maak de haven weer onderdeel van de gemeente om dan toch die benodigde invloed te kunnen hebben? Zo kan het toch ook?!

Hoe kunnen we inwoners in de toekomst betrekken bij de uitvoering van het programma

- Hou GGD Kennemerland betrokken.
- Maak de urgentie van de maatregelen en het programma duidelijk aan inwoners!
- Wees als gemeenten transparant over het effect van de maatregelen. Toon de mogelijkheden.
- Maak het belang van onze kinderen met betrekking tot leefomgeving en gezondheid leidend in je maatregelen.
- Laat vooral zien wat er goed gaat, wat er is bereikt, dat helpt!
- De ervaring leert dat als mensen het gevoel hebben dat het bijna te laat is. Benoem de zorgpunten die vanavond zijn benoemd in verdere communicatie en bij de uitvoer van het programma!
- Gezondheid zou op nummer 1 moeten staan! Economie zou zich daar aan moeten voegen! Genoeg is genoeg!

Vervolgproces

- Het verslag van de avond met ingebrachte punten publiceren we op www.odijmond.nl en wordt rondgezonden aan de deelnemers van de avond, die hebben aangegeven dat zij nog benaderd willen worden.
- De zienswijzen worden verwerkt in een vervolg versie van het programma. Dit definitieve concept programma komt in september 2021 aan bod in de gemeenteraden om te worden vastgesteld.
- Daarna volgt per thema, per maatregel, per gemeente (of overkoepelend) een uitvoeringsprogramma.